

Quodsi confessarii facultatem absolvendi petant, rationes proferant, cur ipsi pœnitentes Ordinarium non adeant."—In Diœcesi *Quebec.* a casibus vi Conc. Prov. et per Const. *Apost. Sedis* Episcopo reservatis absolvere possunt Vicarii generales (cum facultate subdelegandi), foranei et Archipresbyteri; reliqui confessarii autem *certis in adjunctis tantum*, ut si quis præcepto paschali satisfacit, confessionem generalem necessarium perficit, si mulier superiorem sine scandalo adire nequit, si quis sacramentum administrare aut recipere debet, ut matr. contrahere, nec recurrere potest,—aut *certas personas tantum* ut confirmandos, neo-communicantes, senes Ecclesiam visitandi incapaces, diu vel periculose itinerantes, omnes tempore missionis. Casus vi Conc. Prov. Episcopo reservati ibi sunt: concubinatus publicus,—locatio domus scienter facta meretricibus publice notis,—et perjurium.¹

NOTA. I. Dixi supra: "*juxta S. Alphonsum* vi. 581." Attamen Sabetti² aliique probabile esse docent, eos, qui casus Diœcesani *reservationem* ignorant, si agitur de peccato tantum, cui censura aut nulla fuit adnexa aut, si adnexa, non fuit incursa, reservatione non teneri, ita ut absque ulteriori facultate a quolibet confessario absolvi possint—datis, ut per se intelligitur, opportunis monitionibus.—Doctrina hæc, si sciente et non reclamante Episcopo a Sacerdotibus observatur aut in Diœcesi docetur, tuto etiam ab illis, qui alias subscribunt S. Alphonso, in praxin deduci potest; adest enim consensus tacitus Episcopi, a cujus voluntate tota reservatio pendet.³

II. Nihil obstat, quominus etiam in casu Diœcesano, cum vel sine censura Episcopo reservato, rationibus, ex quibus Ordinarius non aditur, expositis S. Sedes (S. Pœnit. vel Emus Præfectus S. C. de P. F.) aut Delegatus Apostolicus tecto nomine pœnitentis adeatur pro facultate concedenda aut simplici confessario, ut possit absolvere aut pœnitenti, ut possit eligere simplicem confessarium pro absolutione obtinenda. Imo si Episcopus in casu Diœcesano non posset adiri, quin sigillum periculo exponatur, hoc aliquando unicum effugium erit. (Rescriptum *eligendi* confessarium, sigillatum et inscriptum: "Discreto confessario etc." in involuero ad supplicantem, regulariter confessarium advenit, qui illud caute

¹ Card. Taschereau: *Discipline de Québec* 1879 pag. 22.

² *Theol. mor.* n. 781, qu. 4 et ap. *A. E. Rev.* vol. iii. pag. 128.

³ Lehmkühl ii. 407 ad 5.

juxta conventionem præcedenter cum pœnitente factam ei tradere aut transmittere debet.)—Cæterum Pœnitentiarius Major ab omnibus peccatis quantumvis enormibus et publicis, atque ab omnibus censuris cuicumque reservatis absolvere et *absolvi mandare* potest. Attamen si quis *ab homine nominatim* censuratus est, id tum tantum potest, si judicis, a quo censuræ latæ sunt, jurisdictio expiravit, aut si per eundem judicem absolutio ad S. Sedem remissa fuit, aut si censuratus legitime impeditur, quominus præsentiam ejus, qui eum censuravit, vel aliorum, quos de jure deberet, adire possit.—Præterea nominatim ab homine censurati et in præfatis casibus absoluti necnon illi, qui censuram a jure latam incurrisse nominatim declarati sunt, absolutione accepta remittuntur judici, coram quo censurarum causa pendet, ut judicato pareant, et parti satisfaciant, et reincidunt in censuram, si hoc quam primum facere detrectant. (Ben. XIV. const. *Pastor bonus* § 6. et 7.)

145.—VI. *Peregrini*, a fortiori vagi, ex consuetudine universalis, in Sacramento Pœnitentiæ evadunt subditi Episcopi loci.¹—Unde,—attamen sedulo attentis iis, quæ supra n. 50. de casibus ad forum externum deductis et facile deducendis et n. 139, ii. c. de Religiosis dicta sunt,—sequentia valere videntur: a. A censuris non reservatis, item a casibus vi *legis* particularis (n. 140. ii.) vel præcepti generalis suo Episcopo reservatis, demum vi facultatum Apostolicarum a casibus papalibus absolvi possunt etiam peregrini, et quidem etiam tum, quum eorum casus in loco confessionis sint publice noti. Hoc fieri quoque potest, si a patria exierunt ad se eximendum a lege

¹ "Quæ nunc extra controversiam et omnino tenenda sententia est." D'Annib. i. 336 (11). Hoc "jure in præsentis vigenti omnino tenendum est." Bucceroni *Cas. consc.* ii. n. 103. Cfr. ejusd. vol. i. n. 41.—S. Alph. vi. 548, 569, 588.—*The Month* 1893 p. 346.—*N. R. Th.* xx. 519.—Sabetti n. 773. qu. 10 et n. 780 qu. 7.—Nec obstat c. *Si Episcopus* de Pœn. et Remiss. in 6.; stante enim hac consuetudine universalis peregrini per consensum Papæ ex non-subditis fiunt subditi. Cfr. *Coll. Prop.* n. 930, 932, et n. 986 ad 7. Profecto, si peregrinus per accessum etiam unius diei fit subditus Episcopi loci, ita ut ab hoc *dispensari* possit in legibus et votis (S. Alph. i. 158.) ac, si delinquit, censurari (id. vii. 26.), a fortiori subditus fiet ad absolutionem accipiendam. Ecclesia multo pronior est ad absolvendum, quam ad dispensandum et puniendum.—Cæterum qui hanc doctrinam nec probabilem esse admittit, plura in hoc opere rejicere debet.

reservationis (S. Alph. i. 157.), dummodo in hac lege nihil in contrarium statutum sit (cfr. n. 139. ii. b. ad 2.) aut casus aliquis non simul in sua patria constitutus fuerit diœcesanus, prout hoc apud nos regulariter fit cum casibus a Conc. Plen. Balt. III. Episcopis reservatis (cfr. l. c.).—b. Quoad *casus diœcesanos* distinguendum est:

1. Si agitur *de peccato* sine censura reservato aut cum censura quidem, quæ autem non fuit incurta, peregrinus tractandus est ut Diœcesanus. Unde confitens *peccatum*, in loco confessionis reservatum, a simplici confessario absolvi nequit, nisi indirecte ut supra;¹ e contra confitens peccatum, in sua patria aut in loco commissionis reservatum, absque licentia sui Episcopi a simplici confessario absolvi potest, nisi id etiam in loco confessionis sit reservatum aut ille accesserit in fraudem legis reservationis i. e. cum *directa* et principali intentione, per absolutionem hic obtentam evitandi iudicium proprii pastoris²—*aliis verbis*: nisi accesserit cum contemptu saltem implicito proprii pastoris, ita ut etiam non interrogatus a confessario sese hujus fraudis reum confiteri teneretur.—Dixi: *directa*. Ideo qui accessit ut saltem quasi-domicilii acquisitione evadat subditus Episcopi loci et sic effugiat iudicium reservantis, absolvi potest: non enim est amplius peregrinus nec agit in fraudem, sed utitur jure suo. Demum in casibus, in quibus absolvi potest, nihil refert, si in loco confessionis sunt publici.

2. Si confitetur peccatum in sua patria (seu territorio) cum censura, quam reapse incurrit, ab Episcopo sibi reservatum, excepto mortis articulo, extra ligantis Diœcesin (seu territorium) directe absolvi *per se* nequit, nisi obtenta ad hoc facultate ejus, qui censuram tulit.³ Quare cum *Conc. Pl. Balt. III.* concesserit, ut in propria Diœcesi coram præcone acatholico copulatos ab excommunicatione Ordinario hujus Diœcesis reservata quicumque Episcopus horum Statuum absolvere

¹ S. Alph. vi. 588; S. Pœn. 21 Nov. 1873 ap. *N. R. Th.* vi. 566, vii, 72, 243.

² S. Alph. vi. 589.

³ S. Alph. vi. 590; Marc n. 1771, qu. 3, ad 3; Ærtyns vii. 26; D'Annib. l. c.

possit, modo eum sine fraude adeant, absolutio eis dari potest ab alio Episcopo, licet in loco absolutionis qua censurati publice noti sint. Indistincte enim Concilium in casu loquitur. Dico *per se*. Nam cum peregrini in Sacramento Pœnitentiæ subditi Episcopi loci fiant, hic vi cap. *Liceat* (cfr. n. 141) eos potest absolvere a censuris *occultis* (cfr. supra n. 23) et quidem non solum a jure Episcopo reservatis, sed etiam a diœcesanis modo *in his* non in fraudem legis reservationis eum adierint. Nam etsi verba Concilii: *etiam Sedi Apostolicæ reservatis*, in concessionibus et indultis non comprehendant casus et censuras Episcopis reservatas,¹ tamen ea in prædicto capite ita recepta sunt usu et consuetudine, quæ conferre solet jurisdictionem, prout hoc testatur præsertim Bonacina² et docet S. Alph. *de Priv.* n. 35, ubi, teste Marc l. c., habetur doctrina, a S. Doctore ultimo, scil. in ed. 8, emendata.³—Excipit tamen Bonacina censuratos per sententiam particularem, quia tum crimen non amplius occultum est.—*Addit autem Barbosa*.⁴ “Si contingat delictum in una civitate esse publicum vel per facti notitiam vel quia in iudicio confessum vel quia *per iudicis sententiam probatum*, in alia vero civitate, in qua petitur absolutio vel dispensatio ab irregularitate, esset occultum, tunc licebit Episcopo absolvere vel dispensare, modo notitia talis delicti non sit illuc facillime perventura, quia in tali loco delictum vere dicitur occultum.”

NOTA. Simplex confessarius censuras *occultas* ab Episcopo peregrini reservatas absolvere nequit, nisi vi facultatis ex cap. *Liceat* sibi communicatæ. Attamen quia hæc facultas etiam generaliter delegari potest, ille Sacerdos, cui Episcopus concessit, ut exceptis casibus diœcesanis ab *omnibus peccatis* absolvere possit, etiam implicite obtinuisse censetur facultatem absolvendi a censuris occultis, *hisce peccatis* adnexis. Peccatum enim de jure absolvi nequit, nisi sublata censura. Ita S. Alph. in Opere: *Istruzione e*

¹ S. Alph. vi. 594, Dub. 8 ex Decis. S. C. C. 24 Jan. 1712 et (rectius) 29 Nov. 1710 ac Bened. XIV.

² *De Cens.* disp. 1, qu. 3, punct. 2, n. 5 et 6, *de Sac. Pœn.* disp. 5, qu. 7, punct. 5, § 2, n. 13.

³ Consentit Bucceroni: *Inst. th. mor.* vol. i. n. 115, 6.

⁴ *De Off. et pot. Episc.* pars ii. Alleg. 39, n. 27.

pratica cap. xvi. n. 135, (*Avvertenza*) quæ adnotatio in ejusdem Operis versione latina i. e. *Hom. Apost.* quidem omisa est, at ex hoc solo non potest considerari tanquam a S. Doctore rejecta.¹

VII. Quod *usum* facultatum absolventi attinet, nota: a. *Supplica*, servatis illis quæ pro diversitate fori requiruntur (n. 17. et 18.) continere debet: 1. quot specie diversas censuras aliquis incurrerit, et quoties eandem;—2. causam. Hæc præsertim consistit in emendatione censurati, in qua implicite continetur petitio absolutionis (S. Alph. vii. 130.). De absolutione non emendatorum et invidorum vide S. Alph. l. c.;—3. Varias circumstantias, ut relapsus in censuram post absolutionem ab ea obtentam, an censura sit publica vel occulta etc. b. In *executione* facultatum: 1. observandæ sunt clausulæ (cfr. n. 13.). In specie reus ante absolutionem debet a. *parti læsæ satisfacere* et si tunc nequeat, de hoc cautionem præstare; quodsi nec hoc facere possit, jurare se quam primum satisfacturum, nisi ob impotentiam perpetuam sit excusatus;²—β. *scandalum* meliori quo potest modo juxta prudens Ordinarii vel confessarii arbitrium reparare³ et *occasionem* peccati remove;—γ. jurare de *crimine non amplius perpetrando*, si illud sit valde enorme, ut notoria percussio Episcopi, gravis percussio clericum, scandalosa Ecclesiæ violatio etc.;⁴—δ. si in foro conscientie absolvitur a censura, quam incurrere declaratus est in foro Episcopi, promittere se quam primum hunc aditum ejusque mandatis obediturum esse;⁵—ε. acceptare *salutarem pœnitentiam*, ratione censuræ ab execute impositam, quæ delicto congrua sit oportet juxta pœnitentis conditionem, ætatem, infirmitatem, officium, sexum etc. (Cfr. dicta n. 82);—ζ. moneri de *reincidentia*, si hæc a jure post const. *Apostolicæ Sedis* (n. 143.) aut ab homine (scil. a legislatore) sub quibusdam adjunctis imposita est. (Sacerdos, censurandi facultate non præditus, ex se ad reincidentiam absolvere nequit.)

2. *Formula*, qua absolutio pronuntiatur, nulla quidem quoad valorem est præscripta. Sufficit, si persona absolventa, crimen

¹ Konings *Comp.* n. 1403, qu. 7.—Craisson *Man.* n. 1612.

² S. Alph. vii. 128.

³ S. Poen. 10 Dec. 1860 ap. *Act. S. Sed.* i. 565.

⁴ S. Alph. vii. 129.

⁵ Vide infra Not. 1.

et censura determinantur. At de more a. pro foro externo adhibetur illa in *Rit. Rom.* (de Sac. Poen.)¹ solemniter reconciliatio, quæ ab Episcopo fit, invenitur in *Pont. Rom.* Pars iii.

β. in foro interiori confessarius habens facultatem absolvat juxta formam communem, præscriptam in absolutione sacramentali. Ita *Rit. Rom.*—Si absolutio a censuris et peccatis simul datur dici potest: “*Dominus noster etc. te absolvat et ego auctoritate ipsius et auctoritate Apostolica mihi specialiter delegata absolvo te imprimis a vinculo (excommunicationis quam incurristi ob . . .) et ab omni alio vinculo excomm., (susp.) et interdicti. Deinde ego te absolvo a peccatis tuis. In nomine. . . .*” *Passio. . . .*

NOTA. 1. Nisi prudentia aliud suadet, in foro conscientie ii quoque absolvi possunt, quorum casus eo quod ab Episcopo censuram Papæ reservatam incurrere publice declarati sunt, ad forum externum est deductus,—attamen debitis tantum concurrentibus dispositionibus et sub promissione parti læsæ satisfaciendi, obediendi Episcopo et quam primum eum adeundi pro absolutione in foro externo² aut pro *ratihabitione absolutionis concessæ*, et interim se habendi ac si non sint absoluti.—(Cfr. supra n. 18 a.)—Dico: aut pro *ratihabitione* etc. Nam juxta declarationem S. C. C. in Compsana 14 Junii 1591 et alias,³ potest judex ecclesiasticus absolutionem in foro conscientie datam etiam pro foro exteriori ratam habere, nisi hoc redundet in præjudicium partis.⁴ At vero ommissio absolutionis pro foro externo in præsentibus rerum circumstantiis numquam redundat in præjudicium partis, quando de reconciliatione pro foro interno constat. Ideo absolutio pro foro externo in multis locis ex usu recessit, prout testatur Aichner (p. 182), si tamen excipias absolutionem neo-conversorum.—Quare Episcopus etiam eos, qui sponte se reos confitentur (e. gr. copulati coram præcone hæretico, dispensationem petendo), et ex hoc judicialiter in foro externo absolvi possent, remittere potest ad forum conscientie, ut absolvantur vi facultatis præcedentis aut præsentis Articuli.—Item ex dictis sequitur, eos, qui Confessionem Sacramentalem peregerunt, ob crimen, cui excommunicatio imposita est, non facile esse inque-

¹ Percussio humeri cum virga apud nos prudenter omittitur. Konings n. 1671.

² *Coll. Prop.* n. 996.

³ Ferraris sub v. *Excommunicatio* art. viii. n. 4.

⁴ De fide præstanda Sacerdoti testanti cfr. n. 19.

tandos. Præsumptio enim stat pro valore actus sive ex eo quod confessarius censuram a pœnitente incursum non invenerit sive quod facultate obtenta ab ea absolverit. Ex quo explica Resp. S. Off. de 18 Maji 1892 ap. *Act. S. Sed.* xxv. p. 118 et *Coll. Prop.* n. 2202. (Cfr. supra n. 47.)

2. Si necesse est, eo quod censura fuerat publica, Sacerdos absolute in scriptis fidem facere potest absolutionis datæ (præhabita ejus licentia, si in confessione eum absolvit) allegans simul facultatem, vi cujus absolvit. *Formula hæc esse potest:*

Ego infrascriptus, confessarius ab Illmo ac Rmo Dno Episcopo N. vigore facultatum ex Formula I. mihi communicatarum fidem facio, qualiter audiivi confessionem sacramentalem N. N. illique in forma Ecclesiæ consueta absolutionem impertitus sum (e. gr.) ab excommunicatione, quam ipse N. incurrit (ob talem causam). In quorum fidem hoc scriptum dedi in loco N. die . . . , mense . . . , anno . . . ego.
N. N.

3. Absolutio a censura concedi potest, imo aliquando (e. gr. si quis invalide fuisset absolutus ob defectum facultatis) *debet* absentem et ignaro (absque litteris ei missis). Cfr. Lehmkühl ii. 876, 3.—At tum facultates ex Pag. S. Pœn., utpote exercendæ in confessione, adhiberi nequeunt, neque, si absolvendus est extra Diœcesin, facultates Form. I. Art. 16.—Confessarius ergo tum ficto nomine pœnitentis ad S. Sedem recurrere debet.

4. Si confessario casus reservatus occurrit, recogitet prius, annon pro bono spirituali pœnitentis melius sit, eum remittere ad Superiorem, quamvis facultatem eum absolvendi habeat.—Male agunt ii confessarii, qui de reservatione nihil dicentes et in criminibus enormibus, pro quibus S. Sedes majorem imponit pœnitentiam, leviori pœnitentia absque causa sufficiente imposita, absolutionem mentione vix data concedunt.

VIII. In casibus singularibus videndum est, an censura fuerit revera incursum, an reservatio adsit, et annon alias fuerit sublata. Nimirum

a. A censura excusat. 1. *ignorantia* sive facti sive juris, quæ non est graviter culpabilis; si vero in decreto censuræ legitur: *qui hoc fecerit scienter vel consulto vel temere vel qui præsumpserit* (cfr. *Const. Ap. Sed.* § I. n. 2 scienter legentes, § II. n. 5 immunitatem ausu temerario violare jubentes, § III. Religiosos præsumentes sacramentum ministrare etc.), excusat etiam ignorantia graviter culpabilis seu crassa, imo probabiliter etiam

affectata,¹ ita ut censuram ille tantum in hoc casu incurrat, “qui hæc facit prudens et sciens”;² 2. *etas infirma*, ex qua impuberes (pueri ante annum decimum quart., puellæ ante duodecimum completum) excusantur a censuris a jure latis,³ excipe si in monasterium Monialium ingrediuntur et secundum sententiam communiorem, quam tamen plures, ut D’Annibale,⁴ impugnant, si Clericum percutiunt;—3. *metus talis*, ut excuset a culpa violantes præceptum, licet divinum, si foret ecclesiasticum et lex non aliter (e. g. in duello) disponat;⁵—4. *actus imperfectus*, ex quo a censura (et reservatione) excusantur ii, quorum peccatum non est interne et externe grave—in sua specie consummatum—et ita certum, ut non remaneat *prudens* dubium, an sit patratum,—an interne et externe grave,—an in sua specie consummatum,—an a pubere commissum,—an sub reservatione comprehensum.⁶

b. *Reservatio tollitur*: 1. per confessionem, in qua peccatum reservatum accusatur, etiam nullam, imo sacrilegam (modo non fuerit pro Jubilæo lucrando) factam habenti facultatem;⁷—2. per confessionem validam, factam habenti facultatem, licet pœnitens casus reservati (inculpabiliter tamen) obliviscatur, excipe, quando *positive* præsumitur, quod, si facultatem habens audivisset peccatum, absolutionem distulisset;⁸ aut quando in Jubilæo confessio facta est sine animo illud lucrandi; e contra tollitur reservatio in Jubilæo per confessionem cum hoc animo coeptam tantum;⁹—3. per confessionem peccati *dubie* reservati, factam non habenti facultatem, etiamsi id postea noscatur ut *certe* reservatum.¹⁰

§ 2. DE SACERDOTE, QUI PROPTER ABSOLUTIONEM SUI COMPLICIS IN PECCATO TURPI EXCOMMUNICATIONEM S. PONTIFICI SPECIALISSIME RESERVATAM INCURRIT.

Notitia prævia. Ut excommunicatio, de qua in casu, incurratur, requiritur: I. vera *complicitas* confessarii cum pœnitente (femina,

¹ S. Alph. H. ap. xix. n. 8.

² S. C. S. Off. 1 Febr. 1871 ap. Zit. App. p. 470.

³ S. Alph. vii. 14.

⁴ Vol. i. n. 367.

⁵ S. Alph. vii. 46.

⁶ S. Alph. vii. 34 seq.

⁷ S. Alph. vi. n. 598, qu. iii. iv. et 537, qu. 2. Quoad confessionem in articulo mortis cfr. supra n. 143.

⁸ S. Alph. vi. 597.

⁹ Ib. n. 537. qu. 4.

¹⁰ Ibid. vi. 600.

viro, puero) in peccato turpi seu peccatum certo interne et externe grave ex utraque parte contra sextum præceptum *mutuo commissum* licet solo aspectu, tactu, colloquio turpi¹—aut ante susceptum sacerdotium;²—II. ut confessarius complicitis confessionem non tantum audiat, sed eum etiam absolvat, sive deliberate, sive *ex ignorantia crassa*,³ licet *ficte* tantum⁴ (scil. simulatione tali, ut pœnitens in errorem inducatur⁵) a complicitatis peccato *in confessione declarato*⁶ aut etiam, eo quod confessarius absolvens complicem ad hujus peccati reticentiam sive directe sive indirecte induxit, *non declarato*,⁷ et nondum in alia confessione directe et valide absoluto.⁸—Excipe: a. si in articulo vel periculo mortis alius licet simplex Sacerdos ad audiendam complicitis confessionem aut omnino non aut non sine periculo scandali vel infamiæ, quod a Sacerdote complice præcaveri nequit, advocari potest aut pœnitens apud alium confiteri vel alius confessarius præsens confessionem moribundi audire absolute non vult;⁹—b. probabiliter si complicem, urgente præcepto confessionis, alteri absque gravis infamiæ vel scandali periculo confiteri non valentem indirecte tantum a peccato complicitatis absolvit simulque eum admonet de obligatione illud postea alii confessario confitendi;¹⁰—c. si Sacerdos (ut patet) expositis rationibus, cur persona complex ad alium confessarium mitti nequeat, a S. Pœn. facultatem, eam absolvendi obtinuit.¹¹ (Formula: Titius Sacerdos petit facultatem [quam alias numquam petivit] absolvendi complicem. Causa est . . .)—His prænotatis quoad præfatum Sacerdotem, excommunicatione innodatum addendum:

146.—I. Si censuram absque scandalo et infamia observare potest, quod rarum erit, juxta dicta n. 144, recurrere debet ad S. Pœnit. tum pro absolutione ab ea tum pro dispensatione ab irregularitate ob violationem censuræ forsitan incursa, idque per

¹ S. Alph. vi. 554; S. Off. 28 Maji 1873 ap. *N. R. Th.* x. p. 118.

² S. Pœn. 22 Jan. 1879 ap. Marc n. 1780.

³ S. Off. 13 Jan. 1892 ad iii. ap. *A. E. Rev.* 1892, vi. 472.

⁴ S. Pœn. 1 Martii 1878 et S. Off. 10 Dec. 1883 ap. *N. R. Th.* xvi. 365 et 366.

⁵ Ita Corre p. 198 et Schneider-Lehmk. *Manuale*.

⁶ S. Pœn. 16 Maji 1877 ap. Marc n. 1783.

⁷ S. Pœn. 19 Febr. 1896 ap. *Act. S. Sed.* xxviii. 444.

⁸ S. Alph. vi. 555.

⁹ Ibid. vi. 553; Konings *Comp.* n. 1405, qu. 5.

¹⁰ Marc l. c. cum aliis.

¹¹ Berardi: *Prax. Conf.* n. 1080.

confessarium, tecto nomine.—Attamen secundum dicta n. 144, b. talis Sacerdos aliquando manente censura potest *indirecte* absolvi ab hoc peccato.

II. Pro casibus, in quibus evidens periculum scandali vel infamiæ absolutionem talium Sacerdotum urget, tum alii in aliis locis¹ tum etiam nostri Episcopi per S. C. de Prop. F. 24 Jan. 1868 facultatem per se aut per Vicarium Generalem exercendam et idoneis confessariis etiam a Vicario Generali delegabilem acceperunt, eos absolvendi et ab irregularitate per violationem hujus censuræ forsitan incursa dispensandi, “injuncta pro modo culparum congrua pœnitentia salutari quodque ab audiendis personæ complicitis confessionibus omnino abstineant aliisque injunctis de jure injungendis”—“sub ea tamen lege, ut sic absoluti et dispensati *infra duos menses vel aliud congruum tempus a dispensante decernendum directe vel per medium confessarii suppressis nominibus ad S. C. de P. Fide* recurrere eique explicare, quot personas complices . . . et quoties a peccato complicitatis absolverint, et mandatis ejusdem S. C. . . obedire teneantur; sub reincidentia, si contraverint.”²—At tum antea tum præsertim post Resp. S. Off. de 23 Junii 1886 (cfr. n. 144) facultas hæc Episcopis, pro ejus concessione supplicantibus quoad tempus et modum recursus ad tramites juris nunc communis mutata quasi ad cautelam adhuc conceditur. Dicitur enim (cæteris remanentibus ut prius): “ut . . . *infra mensem a recepta absolutione per medium confessarii ad S. Pœnitentiarium* recurrere . . . teneantur” etc.³—Idem at nullo modo largius indultum habet Excellmus noster D. *Delegatus Apostolicus*, prout ejus Rmus D. Auditor hoc mihi benigne manifestavit.—Unde licet per *hanc* facultatem nihil ultra jus commune (n. 144) concessum sit, tamen confessarius, si aliquomodo dubitat, an sufficiens periculum scandali vel infamiæ pro danda absolutione adsit, ad tuto procedendum bene poterit recurrere pro facultate ad Episcopum aut Vic. Gen., aut Delegatum Apostolicum qui ex ea, utpote late interpretanda, facilius absolutionem concedere poterunt. Si vero *evidens* periculum scandali vel infamiæ

¹ *Coll. Miss.* n. 519, 520.

² *C. Pl. B. II.* p. cxlvi.

³ *Zeitschr. f. k. Theol.* 1891, p. 178.

absolutionem *urget*, confessarius Sacerdotem absolvere potest secundum jus commune (ut supra) eumque etiam ab irregularitate vi facultatis ex Form. I. Art. 2, sibi communicata dispensare injunctis reliquis, ut sub n. 144. Verum in recursu ad S. Sedem, de irregularitate et dispensatione ab ea data, ut contra alios puto, nihil dicendum esse videtur. Ejus enim mentio nec in facultate Episcopis concessa et modo allegata præscribitur.—Si dein prout quandoque facile accidere potest, ex recursu ad Episcopum pro facultate obtinenda sigillum periclitaretur, hic, ut patet, omnino omittendus est.

Formula recursus ad Card. Pœnitentiarium Maj. hæc vel similis esse potest:

Eminentissime Princeps.

Cajus, Confessarius (Parochus), a censuris propter absolutionem complicis in re turpi incursis, cum eas absque evidenti periculo infamiæ et scandali observare non potuisset, *vi facultatis Episcopo suo (vel Delegato Apostolico)* per indultum Apostolicum specialiter ad hoc *concessa* absolutus est; jam vero ad normam ejusdem indulti et Decreti S. Off. de 23 Junii 1886 Eminentia Tuæ Reverendissimæ notum facit, se unum tantum eumque semel (duos, tres etc. primum semel; secundum semel, bis . . .) absolvisse, necnon facti sincere pœnitentem nunc omnino paratum esse ad quæcumque mandata exequenda, quæ Tibi, Princeps Eminentissime, placuerit injungere et transmittere.

Summa, qua par est, reverentia etc. (ut n. 94, Form. V.).

NOTA. a. Si confessarius non vi facultatis ab Episcopo (vel a Delegato Apostolico) obtentæ absolvit, sed juxta Decr. S. Off. de 23 Junii 1886, loco verborum: “vi facultatis . . . concessæ,” ponendum est: “secundum Decretum S. Rom. et Univ. Inquisitionis dd. 23 Junii 1886 a confessario rite approbato,”—loco: “ejusdem indulti” etc. dici debet: “ejusdem Decreti.”—Si vero in periculo mortis absolutus fuit, omissis verbis: “cum eas . . . 23 Junii 1886,” dicat: “in mortis articulo absolutus est; jam vero Eminentia etc.”—Si ob censuræ violationem irregularis factus est, et dispensationem non obtinuit, hoc exprimat post verbum: *transmittere* modo ut infra b.—Item exprimenda est reincidentia, si accidit ex dilatione graviter culpabili post absolutionem in casibus sub II. expositis aut post adeptam valetudinem, dicendo in fine: “Demum

idem Cajus eo quod nimium distulerit juxta monitionem confessarii ad hoc S. Tribunal recurrere et hac de causa in eandem censuram reinciderit (eamque violando irregularis factus sit), humiliter rogat, ut sibi, de hac re ex animo dolenti, benigne absolutio (et ab irregularitate dispensatio) detur.”

b. Si a confessario ob rationem sub I. absolvi nequit, dicendum est: “Cajus, Confessarius (Parochus) excommunicationem incurrit eo quod complicem in re turpi absolvit. Jam vero facti pœnitens supplicat Em. V. Rmæ pro facultate, qua per Sacerdotem ab Ordinario approbatum possit absolvi, simulque notum facit, se . . .”—Quando ob violationem censuræ (quia non excusatus ratione gravis scandali, infamiæ etc. aut non rogatus actus Ordinis exercuit) irregularis factus est, addendum est: “Insuper præfatus Cajus enixe rogat, ut sibi ob censuræ violationem (pluries commissam cfr. n. 104, ii.) dispensatio ab irregularitate exinde contracta benigne concedatur.”

c. Si complex in eadem domo vivat, hoc exprimendum est, addendo in fine: “Fatetur demum, se ob miseram necessitatem, quæ propter mala publica ex separatione certe oritura nunc superari nequit, complicem adhuc habere in sua domo, at vero cautelas pro posse adhibuisse contra relapsum in peccatum.”—Item mentio est facienda absolutionis, si contigerit, jam prius ab eadem censura obtentæ. (Supra n. 70.)

d. In epistola ad S. Sedem infra Datam majus aliquod spatium relinquendum est, quia Responsum super eandem pagellam scribitur. De ejus transmissione. cfr. n. 67.

III. Responsum S. Sedis mittitur sub directione, quæ in supplica apposita fuit. Involucrum (*envelope*) continet Mandatum sigillatum cum inscriptione: “Confessario ex approbatis ab Ordinario, ab Oratore electo vel eligendo.” Unde executio fieri debet in confessione.

Ea, quæ in mandato continentur, hæc fere sunt: a. remotio occasionis turpiter peccandi cum persona complice vel personis complicibus—physica remotio, quando occasio est voluntaria; moralis vero, quando occasio est necessaria, et quidem, si de absolutione danda agitur, per se ante hanc;—b. confessarius complex debet complicem suum, si ad ipsum iterum accesserit, monere de nullitate præteritarum confessionum, eumque ad alium confessarium non complicem mittere;—c. item jubetur abstinere ab audiendis confessionibus personæ complicis,

quantum citra grave scandalum potest, ita ut graviter peccet, si contra agit;—**d.** injungitur, ut officium confessarii curet dimittere, si duos complices semel aut unum bis absolvit; et hoc quidem quamprimum, scil. intra tempus ab absolvente determinandum, non tamen ultra tres menses, si fuerit simplex confessarius, sin vero parochus, non ultra sex menses casu, quo tres aut plures complices aut unum ter vel pluries absolvit, differendum.

IV. Si Sacerdos, de quo agitur, ob causam gravem officium confessarii intra terminum præfixum nequit dimittere, per suum confessarium tota re exposita iterum tecto nomine recurat pro remissione hujus obligationis aut pro prorogatione termini; idque repetat, si termino prorogato eadem causa persistat. Quodsi emendatus tandem videbitur, S. Pœn. concedet, ut officium confessarii servari possit.—Imo huic difficultati jam in prima supplica provideri potest exponendo causas, ex quibus dimissio officii confessarii sit impossibilis. Item si peccatum cum complice commissum consistebat in solis oculis, tactibus, sermonibus inhonestis, aut si absolutio data fuit ex inconsideratione potius quam deliberate, id in prima supplica declarare expedit, quia tum injunctiones benigniores esse solent.

V. Obligatio recurrenti primario spectat ad pœnitentem, secundario et ex charitate ad ejus confessarium. Unde si hic nollet aut non posset hoc onus in se suscipere nec alius confessarius facile adiri posset, pœnitens ipse tecto nomine id facere, et nomine suo in *directione* apposito Rescriptum acceptum ad alium confessarium pro executione deferre debet. (Cfr. n. 144.)

VI. Quodsi Sacerdos pœnitens ob urgens periculum scandali vel infamiæ absolutus mandato solo S. Pœnitentiariæ adhuc indiget, et eo quod confessarius ejus discedit (e. gr. tempore Missionis) verecundia extraordinaria aut alia de causa retinetur ab adeundo alium confessarium, tum ejus confessarius (aut etiam pœnitens) exponat in litteris has circumstantias (scil. difficultatem Sacerdotis pœnitentis in denuo aperiendo peccatum et in adeundo primum confessarium longe distantem) necnon conventionem factam de modo, *secreto* inter se communicandi, rogans, ut Emus Præfectus in forma gratiosa absque executore mandatum concedere dignetur. Responsum ad se missum, erit quidem pro foro conscientiae tantum; at, pœnitenti extra confessionem simpliciter juxta conventionem initam

communicandum et post usum (scil. ad communicationem absentis Sacerdoti pœnitenti faciendam) comburendum.—Idem fieri poterit, quoad absolutionem a censura, si peccatorum absolutio a confessario ex quadam causa dari nequit;—necnon iterato fieri potest, quoad terminum prorogandum, infra quem munus confessarii dimitti jubetur, hoc autem ob gravem causam dimitti nequit.¹

ARTICULUS XVII.

“CONCEDENDI INDULGENTIAM PLENARIAM PRIMO CONVERSI AB HÆRESI, ATQUE ETIAM FIDELIBUS QUIBUSCUMQUE IN ARTICULO MORTIS, SALTEM CONTRITIS, SI CONFITERI NON POTERUNT.”

(F. IV. a. 18; F. VI. a. 16.)

§ 1. EXPLICATIO ARTICULI.

147.—Duplex facultas habetur in Art.: I. *pro conversis ab hæresi*, ergo non pro illis, qui convertuntur ab infidelitate et baptismum absolute accipiunt, utpote quo omnia dimittuntur; attamen pro omnibus conversis ab hæresi, eis quoque qui eam interne tantum commiserint at externe catholici permanserint; solummodo vero: “pro primo conversis,” ergo non pro relapsis, si iterum convertuntur.—II. *Pro fidelibus, qui in articulo mortis* seu quod ei æquivalet, qui in mortis periculo sunt constituti (n. 143), sub conditione confessionis sacramentalis et si hæc fieri nequit, sub conditione contritionis. Utraque requirit interventionem Sacerdotis hanc facultatem habentis et indulgentiam applicantis. Formula applicationis non est præscripta et sufficit, si dicatur: *Auctoritate Apostolica ad hoc mihi concessa plenariam omnium peccatorum tuorum indulgentiam tibi impertior. In nomine Patris et Filii† et Spiritus Sancti. Amen.*²

§ 2. DE INDULGENTIA PLENARIA IN ARTICULO MORTIS IN SPECIE.

148.—Hæc varie lucriferi potest:

I. *Absque interventione Sacerdotis*:³ per exercitationem variorum operum durante vita, quibus a Summis Pontificibus talis

¹ *N. R. Th.* xxii. p. 410 seq., xxiii. 634-641 et *Linz. Qu. Schr.* 1890, p. 878; 1894 p. 138.

² *Irish Record*, 1891, p. 1047.

³ *Ber.* p. 511. (455).